

2697

34

5871

„TOWARZYSTWO SZKOŁY LUDOWEJ“

I

SPRAWOZDANIE
KRAKOWSKIEGO
✱ ✱ KOŁA ✱ ✱
AKADEMICKIEGO

ZA CZAS OD 1 LISTOPADA 1901
DO 1 LISTOPADA 1902 ROKU

NAKŁADEM „KRAK. KOŁA AKAD. T. S. L.” W KRAKOWIE 1902
Z Drukarni Literackiej pod zarządem L. K. Górskiego

Do wydania sprawozdania drukiem, pomimo kosztów, które to za sobą pociąga, zobowiązani zostaliśmy uchwałą Walnego Zgromadzenia (z dnia 29 października 1901 r.)

W sprawozdaniu tem uwzględniliśmy nie tylko wyniki naszej pracy oświatowej, lecz i pobudki, które nami kierowały przy wyborze tych, a nie innych działów pracy, oraz sposób, w jaki wykonana została.

Koło Akademickie, zawiązane z inicjatywy kol. T. Tuszyńskiego, zatwierdzone zostało przez Namiestnictwo reskryptem z dnia 16-go maja 1899 r. (L. 42932).

**Zawiązanie
Koła.**

Pierwsze Walne Zgromadzenie odbyło się 5-go czerwca 1899 r.; prezesem wybrany został kol. L. Puszet, który zarządzał przez lato 1899 r.

W 1899/1900 r. (prezes Fr. Bujak) otworzono 3 wypożyczalnie (razem 730 t.). Wygłoszono w 4 wsiach (Wyciąże, Dojazdów, Nowa Góra i Paczułtów) około 15 odczytów, napotykając na znaczne przeszkody ze strony dworów i duchowieństwa. Od 4-go lutego 1900 r. prowadzono szkołę dla analfabetów na Podgórzu (zapisano się 153 mężczyzn, ukończ. 40). Komisja katalogowa oceniła 21 książek.

**Działalność
w r.
1899/1900.**

W 1900/1901 roku (prezes W. Bolewski) otworzono 3 wypożyczalnie (razem 200 tomów). Prowadzono szkołę dla analfabetów (19 mężczyzn i 50 kobiet). Komisja katalogowa oceniła 68 książek, po przekształceniu zaś w czerwcu 1901 r. na sekcję bibliograficzną, zapisała około 400 tytułów książek ludowych.

**Działalność
w r.
1900/1901.**

W skład Zarządu, wybranego na Walnem Zgromadzeniu 29 października 1901 r. weszli:
Prezes: *W. Broniewski*. Zast. prez.: *Fr. Stopa*.
Sekretarz: *J. Rotter*. Z. sekr.: *K. Woyczyński**).
Skarbn.: *M. Paszkowska*. Z. skarb.: *R. Stankiewicz*.

**Skład
Zarządu w r.
1901/1902.**

*) Wskutek spowodowanej przez chorobę rezygnacji kol. K. Woyczyńskiego, na jego miejsce skooptowany został przez Zarząd 2-go lutego 1902 r. kol. P. Dzieduszycki.

Wydział:

Fr. Duda (wypożyczalnie).

I. Kasznicówna (sekcja katalogowa).

W. Kuźniar (sekcja odczytowa *).

Z. Podgórski (sekcja bibliograficzna).

A. Winiarski (sekcja szkolna).

A. Wolleyszówna (sekcja katalogowa).

Ogólne zasady.

**Podział
pracy.**

Jednym z warunków rozwoju Towarzystwa „Szkół Ludowej” jest racjonalny podział pracy pomiędzy Kołami miejscowymi. Gdy Koła rozrzucone są na znacznej od siebie odległości, wystarcza podział pracy terytoryalny, wskazany przez statut. Inaczej się rzecz ma w miastach, gdzie istnieje kilka Kół. Tu terytoryalny podział pracy traci rację bytu, jego miejsce zaś zajmuje podział poszczególnych działów pracy oświatowej zależnie od składu, a przez to uzdolnień danego Koła. Przy nieuwzględnieniu takiego podziału pracy powstanie kilku Kół w tej samej miejscowości z trudnością dałoby się umotywować, ponieważ przyczyniałoby się tylko do rozproszenia sił. W tej myśli Koło Akademickie podjęło przeważnie prace przez inne Koła krakowskie nie poruszane i najbardziej odpowiadające uzdolnieniom jego pracowników.

**Praca oświa-
towa jako
szkoła.**

Ocenialiśmy pracę oświatową nie tylko ze względu na jej wyniki zewnętrzne; była ona dla nas przede wszystkim szkołą, mającą przygotować do przyszłej działalności przez zbliżenie z ludem

---

*) Dla zawiadywania działem odczytów wiejskich skooptowany został przez Zarząd 2-go marca 1902 r. kol. J. Słomka.

i wyrobienie sądu o tem, co jest dla niego pożytecznem, a co szkodliwem. Staraliśmy się o uzyskanie możliwie znacznej ilości pracowników, bacząc na to, by nie było przeciążonych pracą, lecz by pracowali regularnie wszyscy. Praca była teoretyczna i praktyczna; teoretyczna polegała na poznawaniu i ocenie literatury dla ludu przeznaczonej (sekcya katalogowa), praktyczna, dająca możność bezpośredniego zetknięcia się z ludem, prowadzona była w sekcjach odczytowej i szkolnej.

Przy zetknięciu się z ludem staraliśmy się pobudzić w nim zdolności i ochotę do zaspakajania własnymi siłami swych potrzeb oświatowych. W tym celu za naszą inicjatywą i pośrednictwem założone zostało Koło miejscowe w Szczakowej (Z. Podgórski) i Koło włościańskie w Czarnuchowicach (J. Kania).

**Stosunek
do ludu.**

Stanowiąc część nierozdzielną Towarzystwa „Szkół Ludowej“, staraliśmy się jednocześnie, zarówno w przyjmowaniu członków, jak i w działaniu, zachować w zupełności charakter stowarzyszenia akademickiego. Jako takie wzięliśmy na siebie inicjatywę w urządzaniu obchodu Konstytucji 3-go Maja i uważaliśmy za stosowne przyłączyć się do mającego się zawiązać Związku Polskich Towarzystw Akademickich w Austrii: „Ogniwo“ *).

**Koło jako
Stow. akademickie.**

Zarząd.

Dla utrzymania mocniejszego związku pomiędzy poszczególnymi działami prowadzonej przez Koło pracy odbywały się posiedzenia Za-

Plenum.

---

*) Wskutek niezatwierdzenia statutów „Ogniwa“ przez Ministeryum nie mogliśmy ich przedstawić Zarządowi Głównemu, tak, że dotąd jeszcze ta uchwała przez Zarząd Główny zatwierdzoną być nie mogła.

rzędu regularnie co miesiąc (pierwszej niedzieli po 1-szym). Każdy kierownik składał sprawozdanie z działalności swej sekcji w ciągu ubiegłego miesiąca, które po przedyskutowaniu wywieszano do wiadomości publicznej dla ułatwienia członkom kontroli nad intensywnością i ciągłością pracy w Kole prowadzonej. Tylko ważniejsze zmiany omawiano na posiedzeniach Zarządu, drobniejsze wprowadzane były „ex praesidio” w porozumieniu z kierownikiem sekcji.

Sekretaryat.

Wobec tego, że dane faktyczne, informujące o przebiegu pracy, mieściły się w sprawozdaniach sekcyjnych, w protokółach ograniczano się tylko do stwierdzania ważniejszych uchwał. Korespondencję starano się o ile możności zastąpić porozumieniem się osobistym, które, jak się okazało, znacznie lepiej i prędzej do skutku prowadzi; pomimo to jednak ilość korespondencji w porównaniu do lat poprzednich znacznie wzrosła.

Skarbowość.

Dla uregulowania znacznych z lat poprzednich zaległości członków poruczono z dość pomyślnym skutkiem zbieranie wkładek kursorowi. Liczbę członków fikcyjnych zmniejszono przez wykreślenie, z podaniem do wiadomości Zarządu Głównego, tych, którzy przez dwa lata wkładek nie uiszczali. Nie zawsze dające pewny dochód zabawy starano się zastąpić bardziej energicznym zbieraniem na cegiełki i listy składkowe.

Sekcya bibliograficzna.

Kierownik: *Z. Podgórski.*

Członkowie: *N. Bobieńska. A. Bobrowska.*

J. Błażkiewicz. W. Broniewska. N. Dzieciółowska.

J. Glińska. Grasela. Jagustyn. St. Kościatkowski.

E. Kramsztykówna. Z. Kramsztykówna. St. Kru-

szewska. M. Mikoszanka. T. Pleszczyńska. H. Radlińska. Z. Rostaflńska. J. Rotter. M. Stenclówna. Fr. Stopa. H. Szulcówna. A. Wolleyszówna. J. Zaczek. W. Zajączkowski. J. Zarembianka.

Celem sekcji bibliograficznej jest ułożenie możliwie dokładnej bibliografii literatury ludowej.

Cel.

Literatura ludowa stanowi u nas zupełnie prawie odrębny i ważny dział literatury ogólnej. Wskutek szczególnych warunków, w których się znajdujemy, jest ona u nas obfitszą, a może nawet lepszą, niż u innych narodów, lecz niewiele to nam przynosi korzyści, ponieważ dotąd nie zdołaliśmy zdać sobie sprawy z jej zawartości. Wiadomości o lepszych nawet dziełkach ludowych, nie wychodzą prawie poza obręb zaboru, w którym wydane zostały. Odbija się to zarówno przy układaniu katalogów do bibliotek, jak i przy wydawnictwie nowych książek; niektóre temata opracowywane są bez potrzeby po parę razy, gdy inne, ważniejsze, leżą odłożeniem.

Literatura
ludowa.

Jedyna dotąd wydana „Bibliografia Wydawnictw Ludowych“,*) ułożona została na pędzie i nie czyni zadość najelementarniejszym wymaganiom. Tytuły przeważnie są niedokładne, chaotycznie ugrupowane. Zawiera ona wiele książek przestarzałych (wydanych np. przed 1850 r.), nie uwzględniając nowszych, najważniejszych (brak np. przeszło połowy przyrodniczych wydawnictw warszawskich). Słowem, bibliografia ta, nietylko do użytku się nie nadaje, lecz nawet za wyczerpujący materiał surowy do pracy systematycznej uważana być nie może.

„Bibliografia
Wydawnictw
Ludowych“.

---

*) Bibliografia Wydawnictw Ludowych (1848—1894). Nakładem i staraniem Koła Literacko-Artystycznego we Lwowie. Druk. Ludowa, Lwów 1894 r., w 8-ce 150 str. cena 2 K. 40 h.

Plan bibliografii. Ułożenie więc dokładnej bibliografii było niezbędnem do wykonania pracy krytycznej, która by nam dała całkowite pojęcie o zasobach literatury ludowej. Bibliografia, której wykonania podjęliśmy się, obejmować będzie tytuły książek wydanych od 1881 r. do ostatnich czasów. Uważaliśmy, że w tym okresie mieścić się będzie olbrzymia większość książek dotąd nie przestarzałych. Mając przedewszystkiem znaczenie praktyczne, jako materyał do katalogu rozumowanego, nie będzie bibliografia zawierała tylko książek treści czysto religijnej (modlitewników, katechizmów) do których oceny nie uważaliśmy się za kompetentnych.

Sposób prowadzenia pracy Dla dokładności prowadzona była praca bibliograficzna w dwóch grupach w odmienny sposób i niezależnie od siebie.

w I-ej grupie. Podstawą pracy w I-szej grupie był „Przewodnik bibliograficzny“ W. Wisłockiego. Najpierw pracownik przeglądał kolejno tytuły w nim umieszczone, „notując“ książki ludowe, t. j. zaznaczając w osobnym kajecie stronicę rocznika, na której umieszczony jest tytuł książki ludowej oraz nazwisko jej autora. Następnie kompletne tytuły zanotowanych książek przepisywane były na kartki. Dualizm ten był niezbędny dla ułatwienia kontroli, która obecnie jest w toku. „Notowane“ są mianowicie po raz drugi wszystkie książki ludowe, przyczem katalog kartkowy dopełnia się tytułami, które do niego za pierwszym razem nie weszły. Katalog kartkowy podzielony został podług lat i zaborów, gdzie książki wydane zostały, oraz na podstawie ich treści.*)

w II-ej grupie. Podstawą pracy w II-iej grupie były: „Bibliografia wydawnictw ludowych“, spisy książek

---

*) Działy te wykazane są na stronie 14-tej.

poleconych przez Poznańskie „Tow. Czytelń” i Krakowskie „Tow. Oświaty”, oraz katalogi księgarskie. Z tych źródeł tytuły, zaopatrzone rokiem i miejscem wydania, były odrazu szeregowane i zapisywane podług lat i zaborów. Tytuły pozbawione roku lub miejsca wydania (n. p. w katalogu K. Grendyszyńskiego) sprawdzano najpierw w bibliografii K. Estreichera*) i uzupełniony w ten sposób tytuł umieszczano w stosownym dziale.

Porównanie wyników pracy w obu grupach da, jak sądzimy, możność ułożenia bibliografii z dość znaczną dokładnością.

Katalog kartkowy ułożony przez 1-szą grupę zawiera 2008 tytułów, w następującym stosunku podług lat i zaborów:

**Katalog
kartkowy.**

Rok	Rosya	Austria	Prusy	Razem	Rok	Rosya	Austria	Prusy	Razem
1881	63	75	7	145	Z przenies.	346	486	130	1012
1882	53	57	13	113	1892	20	45	12	77
1883	39	55	24	118	1893	23	37	20	80
1884	27	44	22	93	1894	26	40	19	85
1885	27	35	16	78	1895	22	43	26	91
1886	15	29	9	53	1896	24	41	16	81
1887	7	24	5	36	1897	48	44	27	119
1888	28	28	10	76	1898	57	25	24	106
1889	22	31	5	108	1899	94	32	29	155
1890	37	50	11	98	1900	80	34	8	122
1891	28	58	8	94	1901	67	47	21	135
Do przen.	346	486	130	1012	Razem	808	875	325	2008

Liczyby te, wskazujące w ogólnych zarysach zmiany w ruchu wydawniczym książek ludowych, nie mogą jednak być uważane za dokładne i ule-

*) Bibliografia ta, zawierająca umieszczone w porządku alfabetycznym tytuły dzieł polskich, wydanych od 1881 r. do ostatnich czasów, znajduje się jeszcze w rękopisie, który został nam łaskawie do pracy przez autora udzielony.

gną zapewne dość znacznym zmianom pod wpływem zarówno kontroli 1-szej grupy, jak i prac grupy 2-giej.

Kontrola
1-szej grupy. Przy kontroli I-szej grupy „zanotowano“ ponownie tytuły książek ludowych z lat: 1881—1885 i 1891—1895, przepisując na kartki około 100 tytułów, które poprzednio nie weszły do katalogu kartkowego.

Praca w II-iej
grupie. W II-giej grupie rozsegregowane zostały na zabory i lata tytuły książek, wydanych po 1880 r. z następujących wydawnictw:

Bibliografia Wyd, Lud. 728 tyt.

Katalog Tow. „Oświaty Lud.“ 356 tyt.

Katalog Tow. „Czytelni Lud.“ 359 tyt.

Wobec tego, że znaczna ilość tytułów powtarzała się, ogółem przepisano 1193 tytuły (R—205, A—588, P—400). Katalog K. Grendy-szyńskiego w Petersburgu (około 400 tytułów) przygotowano do segregacyi przez oznaczenie roku i miejsca wydania umieszczonych w nim książek ludowych.

Sekcja katalogowa.

Administrator: *A. Wolleyszówna*. Redaktor: *I. Kasznicówna*.

Członkowie: *N. Bobieńska* (4 oceny), *M. Boduszyński* (6), *S. Boguszewski* (4), *W. Broniewski* (11), *T. Buła* (1), *J. Dziedzic* (9), *P. Dzieduszycki* (1), *J. Glińska* (5), *J. Gościcki* (8), *T. Gruszeński* (1), *M. Hornowska* (1), *Z. Ihnatowicz* (3), *A. Janikowska* (2), *A. Januszewski* (17), *St. Kasznica* (2), *I. Kasznicówna* (6), *I. Kleczyński* (5), *St. Kozicki* (2), *St. Kruszeńska* (1), *W. Kuźniar* (13), *St. Kwapiński* (1), *Z. Lisowski* (1), *A. Maksymowicz* (1), *M. Małachowska* (2), *M. Mikoszanka* (7),

J. Młodowska (2), *I. Obalińska* (1), *M. Olszewska* (5), *Fr. Oziębły* (1), *M. Paszkowska* (8), *T. Pleszczyńska* (5), *J. Słomka* (2), *M. Stenclówna* (1), *T. Tilingerówna* (2), *H. Trenkner* (1), *W. Turowski* (2), *A. Wołkyszówna* (6), *W. Zakrzewski* (8), *A. Zieleniewska* (9).

Bibliografia książek ludowych ma przede wszystkim znaczenie jako podstawa do ich systematycznej oceny krytycznej, która jest celem sekcji katalogowej. Powinniśmy wiedzieć o wszystkim, co z literatury ludowej możemy dać jako zdrowy pokarm, bo tylko wtedy stanie się możliwym układanie liczniejszych bibliotek wzorowych, zastosowanych do warunków miejscowych.

Cel.

Dotąd takich wiadomości z literatury ludowej nie mamy, chociaż niejednokrotnie robione były próby układania katalogów rozumowanych. Drukiem, oprócz dorywczych recenzji w rozmaitych pismach, wydane zostały tylko 2 prace, zawierające nieznaczną ilość ocen. Są to:

**Próby
dotyczące
sowe.**

„Przegląd literatury ludowej z dwóch lat ostatnich“ Kraków 1890 r. (78 ocen — tendencja umiarkowanie-konserwatywna) i

„Katalog rozumowany wydawnictw ludowych“ przez K. O. L., Zeszyt I, Lwów 1897 r. (124 oceny — tendencja socjalistyczna).

Każda jednak większa instytucja oświatowa posiada swą komisję katalogową, zajmującą się kwalifikacją książek do czytelników; w samym „Towarzystwie Szkoły Ludowej“ kilkanaście Kół miejscowych niezależnie od siebie wykonywało tę pracę.

Owocności wszystkich tych usiłowań stały na przeszkodzie przeważnie te same przyczyny: brak bardziej wyczerpujących wiadomości bibliograficznych i obfitość materiału. Oceniano przeważnie książki wydane przez znaczniejsze firmy i bardziej reklamowane, ponieważ ocena wszyst-

Przeszkody.

kich książek przewyższała siły pojedynczej grupy. Wskutek tego oceniono wszędzie nieznaczną stosunkowo ilość tych samych prawie dzieł.

**Ogólny plan
pracy.**

Musieliśmy więc zacząć całą pracę na nowo. Na podstawie układanej przez nas bibliografii podzieliliśmy książki wydane od 1895 do 1900 roku, jako pracę roczną, pomiędzy kilkanaście zbliżonych do nas przekonaniowo grup młodzieży akademickiej, które całą pracę będą mogły wykonać w ciągu lat czterech*). Na siebie wzięliśmy ocenę literatury bieżącej od 1900 r.

**Administra-
cja.**

Sprowadzane były książki na podstawie „Przewodnika Bibliograficznego“, „Książki“ i informacji bezpośrednich. Dla uniknięcia omyłki przy sprowadzaniu tytuły sprowadzanych książek przepisano na kartki, które stanowiły dalszy ciąg bibliografii. Wobec tego, że tytuły książek przy ocenach zapisywane były przez oceniających w sposób niedbały lub dowolny, wprowadzone zostały osobne kartki do pisania ocen, które z uprzednio wpisanym tytułem łączono do książki.

W marcu 1902 r. przekazaliśmy wszystkie nabyte przez nas dla komisji katalogowej książki Zarządowi Głównemu, który natomiast wziął na siebie koszt nabycia do oceny nowych wydawnictw, zaciąganych po ocenie do „Biblioteki Centralnej“ przy Z. G.

Redakcja.

Redagowanie ocen nastęrczyło trudności zwyczajne przy katalogowaniu.

Przy wszelkiej pracy zbiorowej, nawet w najbardziej dobranem kole, spotykamy się z różnicami poglądów; takie różnice, przejawiające się w ocenach, z konieczności powinny być niekiedy niwelowane, by całość nosiła charakter jednolity.

---

*) Spisy te, wysłane wiosną, są niekompletne; dopełniać je będziemy w miarę postępu pracy bibliograficznej.

Najczęściej praktykowanym sposobem dla takiego ujednolinitenia ocen są zebrania komisji katalogowej, na które prócz referenta, piszącego ocenę, kilku członków ma obowiązek przeczytania książki. Po przedyskutowaniu oceny następuje jej przekształcenie stosownie do uchwały większości. Sposób ten ma jednak liczne niedogodności; większość na posiedzeniu bywa częstokroć przypadkową, co powoduje chwiejanie się kierunku, z drugiej strony zacierają się, przeważnie zupełnie niepotrzebnie, każda myśl bardziej indywidualna gwoździem zgodzie ogólnej; nareszcie każde takie posiedzenie pochłania znaczną ilość czasu, którą nie każdy poświęcić może. Dla tego też woleliśmy inną, bardziej centralistyczną i odpowiedzialną formę redakcji. Kierunek zdolności i poglądy nowego członka komisji katalogowej badano najpierw przez oceny próbne. Tworzyło to cały szereg specjalistów o poglądach i kierunku dobrze znanych redaktorowi, który przejrawszy najpierw książki, mógł je stosownie rozdzierać do oceny. Do redaktora też szły bezpośrednio gotowe oceny, które on re-redagował ostatecznie lub odrzucał (stosunkowo rzadko), dając książkę do oceny ponownej. Metoda ta znacznie zwiększała pracę redaktorską, lecz była za to wolną od stron ujemnych metody poprzedniej.

Cenzus nasz przy ocenie książek postawiliśmy od samego początku zupełnie wyraźnie: podporządkowanie interesów stronnictw i stanów interesowi ogólnemu - narodowemu. Staraliśmy się przy tem o tyle obiektywnie streszczać zasadniczą myśl autora, by nawet osoby odmiennego niż my poglądu na sposób działania wśród ludu, nie zgadzając się na nasze wnioski, mogły z ocen skorzystać.

Zasady przy ocenie.

Zatwierdzenie ocen. Przed oddaniem do druku zatwierdzał oceny najpierw prezes Koła, następnie delegat Zarządu Głównego, p. T. Sołtysik.

Druk. Drukowaliśmy oceny w „Miesięczniku Tow. Szkoły Ludowej“ do maja 1902 r. w samym tekście, od tego zaś czasu, wskutek uchwały Walnego Zgr. Delegatów w osobnym dodatku, któryby mógł stanowić całość od „Miesięcznika“ niezależną.

Ilość ocen. Pracę katalogową zaczęliśmy dopiero w listopadzie 1901 r., zdołaliśmy jednak ocenić większość książek poprzednio w tym roku wydanych. Ogółem sporządzono w roku sprawozdawczym 164 oceny, które zostały wydane w następujących Nrach „Miesięcznika“.

Numer „Miesięcznika“	1901	1902	Razem
Nr. 6. 1901 r.	12	3	15
Nr. 7. „	7	2	9
Nr. 1. 1902 r.	9	7	16
Nr. 2. „	20	2	22
Nr. 3. „	13	7	20
Nr. 4. „	8	1	9
Dodatek do Nr. 5 i 6 . .	14	22	36
Dodatek do Nr. 7—9 . .	24	12	37
Razem	108	56	164

Ich podział. Podział ocenionych książek podług treści:

	1901	1902	Razem
I. a) Nauka czytania i pisanie	5	4	9
b) Nauka rachunków	—	—	—
II. Nauki przyrodnicze	6	—	6
III. Rolnictwo i gospodarstwo wiejskie	13	3	16
IV. Medycyna i higiena	3	5	8
V. Etno- i geografia	3	2	5
VI. Nauki społeczne, polityka, prawo	13	9	22
VII. Historia i życiorysy	14	6	20
VIII. a) Powieści historyczne	9	4	13
b) Powieści obyczajowe. Bajki	27	17	44
c) Poezya. Teatr	3	—	3
IX. Moralność i pedagogika	6	4	10
X. Rozmaitości	6	2	8
Razem	108	56	164

Wypożyczalnie wiejskie.

Kierownik: *F. Duda.*

Koło adademiczkie zawiadywało w roku sprawozdawczym 8-miu wypożyczalniami.*) **Ruch w wypożyczalniach.**

Siedziba	Ile tomów in cytel- ników	Ile tomów wydanych	Nazwisko kierownika	Kiedy założona	Uwagi**)
Wiśnicz Mały (p. Bochnia)	250	—	H. Bilińska nauczycielka	18/III 1900.	Brak sprawozdania, ma być lustrwana.
Łęki (p. Brzeski)	130	50	F. Bilecki	1/III 1899 przez K. Akad. Lwow. Przekazana została 28/V 1900.	
Wokowice (p. Brzeski)	140	70	J. Gołębek nauczyciel	4/VI 1900.	
Plaży (p. Chrzanów)	187	77	K. Tarasek nauczyciel	9/IX 1900.	
Czechowice (Śląsk, p. Dziedzice)	90	19	Fr. Benek robotnik	18/XII 1898 przez K. Akad. Lwow. Przekazana została 25/I 1901.	Lustrow. 22/XII 1901.
Radomyśl (p. Tarnobrz.)	56	31	M. Chmura nauczyciel	27/III 1901.	Lustrow. 2/IV 1901.
Brunów (Śląsk)	68	17	J. Benek rolnik	31/III 1901.	Lustrow. 23/XII 1901.
Kostrze-Karcin (p. Podgórze)	53	40	M. Wytrwała nauczyciel	3/IV 1901.	

*) Liczby te podane były do sprawozdania Z. G. i odnoszą się do okresu od 1-go kwietnia 1901 r. do 1-go kwietnia 1902 r.

**) Od czerwca 1902 r. wysyłano ze stow. „Młodość“ co 2 tygodnie do tych wypożyczalni następujące pisma: 1) Gazeta Polska w Brazylii, 2) Gazeta Toruńska, 3) Głos Ludu Śląskiego, 4) Głos Narodu, 5) Głos Ziemi Sandomierskiej, 6) Górnioślązak, 7) Gwiazdka Cieszyńska, 9) Kronika Rodzinna, 9) Kuryer Lwowski, 10) Nasze Kłasy, 11) Nowa Reforma, 12) Tydzień, 13) Wiarus Polski, 14) Zgoda (Chicago), 16) Zorza (Lwów), 16) Zorza (Warszawa).

**Przyczyny
hamujące
rozwój.**

**Brak
opracowań.**

**Dotychczasowa orga-
nizacja.**

**Biblioteki
ruchome.**

Znaczną przeszkodę w rozwoju wypożyczalni wiejskich stanowi zarówno dotychczasowa ich organizacja, jak i brak wyczerpujących opracowań krytycznych z literatury ludowej. Brak opracowań krytycznych nie pozwala korzystać z całego materiału literatury ludowej, przeszkadza ułożeniu normalnego katalogu dla wypożyczalni i zmusza częstokroć do użycia książek miernej wartości z powodu braku wiadomości o wydawnictwach, któreby je z większym powodzeniem zastąpić mogły. Większą może jeszcze przeszkodę stanowi wadliwa organizacja. Wobec stałego bowiem składu czytelników wiejskich wkrótce wszystkie prawie książki zwyczajnej biblioteki wiejskiej zostają przez nich przeczytane i zjawia się konieczność corocznego powiększania jej znaczną ilością nowych. Wytwarza to w ciągu lat kilkunastu dosyć wielką bibliotekę, w której tylko nowsze książki są czytywane, starsze zaś bez pożytku idą na marne. Wypożyczalnia taka potrzebuje rok-rocznie znacznych wydatków, nie dających się usprawiedliwić ilością czytelników, hamując jednocześnie zakładanie nowych bibliotek.

Jedynym sposobem zmiany tego stanu jest urządzenie bibliotek w ten sposób, by książki przeczytane mogły być przenoszone do innej wsi. W tym celu ułożyliśmy 3 katalogi bibliotek wiejskich po 100 książek każda *). Książki, wchodzące w skład jednej biblioteki, nie wchodzą w skład innych, tak, że po pewnym czasie, gdy zostaną przeczytane, można przesunąć jedną bibliotekę na miejsce drugiej. 1-a biblioteka (A) przeznaczona jest dla czytelników początkujących, 2-a i 3-a (B i C) dla bardziej odczytanych.

---

*) Katalogi te są umieszczone w dodatku do niniejszego sprawozdania.

W skład bibliotek ruchomych wchodzi 45% **Skład bibl. ruchomych.** literatury powieściowej i 50% książek popularno naukowych w następującym stosunku podług działów:

I Powieści historyczne przedrozbiorowe	15%
II " " porozbiorowe	5 "
III " obyczajowe	20 "
IV Poezya	5 "
V Historia	10 "
VI " literatury	5 "
VII Rolnictwo i gospodarstwo wiejskie	10 "
VIII Nauki przyrodnicze	10 "
IX Etno- i geografia	4 "
X Medycyna i higiena	3 "
XI Nauki społeczne i prawo	3 "
XII Religia i moralność	5 "

5% przeznaczono dla książek o składzie nieśłałym, zależnym od warunków miejscowych (np. przeciwdziałających germanizacji, moskalofilstwu, pijaństwu i t. d.).

Możliwość ułożenia nowych kompletów zależy będzie od postępów naszej pracy bibliograficznej i katalogowej.

Stan naszych wypożyczalni, jak to okazały **Reorganiza-** lustracje, pozostawia wiele do życzenia, zarówno **cya.** ze względu na skład, jak i na stan książek. Reorganizacji jednak nie uważaliśmy za możliwe przed ukończeniem opracowania normalnych katalogów dla bibliotek, których skład dopiero w lecie ostatecznie ustalony został. Te same względy powstrzymywały nas od zakładania wypożyczalni nowych.

Tylko w Czarnochowicach (pow. Wielicki) **Koła** założyliśmy bibliotekę (140 tomów) wskutek dą- **włociańskie.** żenia włocian do zawiazania miejscowego Koła włociańskiego. Koła włociańskie, rozwijając sa-

modzielność ludu i podnosząc w jego oczach znaczenie oświaty, do której zdobycia sam się przyczynia, stanowią cenny nabytek kilku lat ostatnich. Rozwijając się zazwyczaj dobrze, potrzebują one jednak w początkach swego istnienia mieć punkt oparcia, około którego mogłaby się skupiać ich działalność. Zadanie to w zupełności spełnia biblioteka; założenie jej zazwyczaj przewyższa na razie szczupłe zasoby Koła, gdy jednak zostaje mu przekazaną samo jej dopełnianie, tak uciążliwe dla założycieli, staje się celem pierwszej jego działalności. W tej myśli, otworzoną w Czarnochowicach wypożyczalnię, przekazaliśmy Kołu miejscowemu zaraz po jego zatwierdzeniu.

Plan na
przyszły rok.

Sekcja wypożyczalnia będzie zapewne na przyszły rok więcej od innych pochłaniać zasobów pieniężnych. Z powodu bowiem ukończenia pracy nad ułożeniem bibliotek ruchomych możliwą się stała reorganizacja bibliotek dawniej założonych, oraz zadośćuczynienie licznym prośbom o utworzenie bibliotek nowych*).

Sekcja odczytowa.

Grupa I. Odczyty w mieście.

Kierownik: *W. Kuźniar*. Członkowie: *E. Długopolski, St. Kozicki, St. Koźmiński, A. Maksymowicz, M. Olszewska, Z. Podgórski, J. Pyrek, S. Zaczek, A. Zieleniewska*.

Grupa II. Odczyty po wsiach.

Kierownik: *J. Słomka*. Członkowie: *T. Buła, W. Jaworski, Z. Podgórk, J. Pyrek*.

---

*) Z prośbą o założenie bibliotek zgłosili się: St. Miczyński z Przetakówki (p. N. Sącz), K. Pyrek w Siedliskiej (p. Grzybów), Z. Rogoszówna ze Zborówka (p. Wielicki), J. Stanek w Biskupicach (p. Brzeski), Sztaszko z Ochab (Śląsk), K. Storcielski z Grobli (p. Bochnia).

Praca odczytowa, zwłaszcza po wsiach, na-
leży do tych, do których koło Akademickie więcej
od innych kół krakowskich jest ukwalifikowane.
Wymaga ona dość znacznej ilości ruchliwych
pracowników, którzyby, posiadając wiadomości
z rozmaitych dziedzin, mieli czas i ochotę przed-
siębrać uciążliwe częstokroć wyjazdy.

**Kwalifikacje
pracowni-
ków.**

Trud ten jednak równoważy bardziej niż
w innych sekcjach dodatni wpływ pracy. Sto-
pniowo prelegent przyzwyczajają się śmiało wy-
stępować publicznie, coraz bardziej zastosowuje
formę swego odczytu do pojęć ludu, który po-
znaje, zwłaszcza w dyskusjach wywiązujących się
prawie po każdym odczycie.

**Wpływ
pracy.**

Zwłaszcza wielkie znaczenie oświatowe po-
siadają odczyty dla miejscowości, gdzie ludność
składając się przeważnie z analfabetów, nie może
korzystać z bibliotek i tylko przez wykłady do-
wiedzieć się może o ważniejszych wypadkach
naszego życia narodowego i o elementach wiedzy.
Odczyty przybierają tu charakter pogawędki i dy-
skusa stanowi w nich część zasadniczą.

**Odczyty po
wsiach.**

W miejscowościach zaopatrzonych w chętnie
czytane książki, prelegentowi grozi niebezpieczeń-
stwo powtórzenia rzeczy większości dobrze znanych,
jednakże mniej wyrobieni prelegenci z większą
łatwością spełniają tu swe zadanie, niż w miejsco-
wościach zupełnie pozbawionych oświaty, gdyż,
stojąc intelektualnie bliżej słuchaczy, łatwiej po-
trafią do nich przemówić.

Znacznie utrudniały nam działalność od-
czytową po wsiach szykany rządowe, oraz prze-
ciwdziałanie dworu i duchowieństwa, którzy dotąd
w każdej niepatentowanej przez rząd działalności
oświatowej upatrują ukrytą, wrogą im akcję po-
lityczną. W Zborówku (pow. Wielicki) pod

Szykany.

blahym pozorem zabronił nam starosta odczytu o Kościuszcze. W Tyńcu ksiądz z ambony ostrzegł o przybyciu „niebezpiecznych ludzi“ (odczyty o Kościuszcze i historii Tyńca).

**Poufne
zgromadze-
nia.**

Obawiając się dalszych zakazów, ponieważ odwoływanie odczytu ujemnie wpływa na słuchaczy, musieliśmy we wsiach częściej przez nas odwiedzanych przygotować spis ludności, by w razie zakazu mógł się odbyć odczyt w formie poufnego zgromadzenia.

**Charakter
odczytów.**

Szykany te tem są dziwniejsze, że w odczytach naszych, wygłaszanych przeważnie w rocznice narodowe, starannie omijaliśmy politykę, w kwestiach zaś historycznych występowaliśmy jako rzecznicy współdziałania wszystkich stanów dla dobra ogólnonarodowego.

**Odczyty
w mieście.**

W stowarzyszeniach rękodzielniczych krakowskich, składających się przeważnie z pół-inteligencji, obeznanej bardzo zresztą powierzchownie, z głównymi faktami historycznymi przez obchody narodowe, znać było większą skłonność do odczytów przyrodniczych, o zakresie bardziej niż w Uniwersytecie Ludowym popularnym.

Przeszkody.

Dla tych odczytów przyrodniczych nabyliśmy niezbędny prawie do ich wygłaszania skioptikon (latarnia magiczna), do częstszego używania go jednak stały nam na przeszkodzie trudności finansowe przy nabywaniu klisz, trudności, które oprócz nas odczuło zapewne nie jedno koło zajmujące się odczytami przyrodniczymi. Przeciętnie już dla 2-ch tematów po 3 odczyty kosztą klisz przewyższają cenę zwyczajnego skioptikonu*); po parokrotnem zaś użyciu stanowią te klisze kapitał

---

*) Licząc przeciętnie po 10 klisz na odczyt, cena ich wyniesie 60. 1,80 = 108 koron.

martwy, gdy nowe odczyty wymagają nowych znacznych wydatków.

Postawiliśmy więc na Zarządzie Głównym „Centralny skład klisz”. wniosek, który został przyjęty, ażeby, zarówno dla odczytów przyrodniczych, jak i historycznych, urządzony został przy Z. G. „Centralny skład klisz”, których spisy zobowiązaliśmy się dostarczyć. Klisze te za małym wynagrodzeniem mają być wypożyczane kołom miejscowym, co pozwoli znacznie rozszerzyć zakres odczytów.

Obydwie grupy sekcji odczytowej, chociaż posiadały odrębną organizację, były w ścisłym ze sobą związku i działały w porozumieniu. Wobec tego, że wszystkie odczyty były wygłaszane (nie zaś odczytywane), mniej wprawni wygłaszali je najpierw na zebraniu swej grupy. Dla lepszego poznania ludu każdy prelegent miał wyznaczoną sobie wieś, do której stale jeździł.

Wygłoszono w ciągu roku sprawozdawczego 27 odczytów.

W szkole dla analfabetów.

E. Długopolski (30 listopada). O powstaniu Listopadowem. **Odczyty w Krakowie.**

W stowarzyszeniu kaflarzy.

St. Kozicki (30 listopada). O obchodach narodowych (w rocznicę powstania Listopadowego).

A. Maksymowicz (1, 15 i 18 grudnia) O ziemi, słońcu i gwiazdach 3 odczyty.

St. Koźmiński (21 stycznia). O A. Mickiewiczu.

Z. Podgórski (30 stycznia). O powstaniu Styczniowem.

M. Olszewska (23 lutego). O budowie ciała ludzkiego (szkielet i skóra).

A. Zieleniewska (9 i 15 marca). O budowie ciała ludzkiego (organa oddychania, trawienia i system nerwowy) 2 odczyty.

W stowarzyszeniu kontuszowem.

- J. Pyrek (30 czerwca). O powstaniu Styczniowem.
S. Zaczek (6 lipca). O Wrześni, Siedlcach i Białej.

**Odczyty
poza
Krakowem.**

W Zborówku (pow. Wieliczka).

- T. Buła (23 marca). O T. Kościuszcze.
— (4 maja). O Konstytucyi 3-go Maja.

W Szczakowej (pow. Chrzanów).

- Z. Podgórski (23 marca). O T. Kościuszcze.

W Toniach (pow. Kraków).

- W. Jaworski (23 marca). O T. Kościuszcze.

W Tyńcu (pow. Kraków).

- W. Jaworski (4 maja). O konstytucyi 3-go Maja.

W Siedliskach (pow. Grybów).

- J. Pyrek (1 maja). O Konstytucyi 3go Maja.
— (3 czerwca). O powstaniu 63-go roku.
— (3 lipca). O T. Kościuszcze.
— (20 lipca). Bitwa pod Grunwaldem.
— (7 września). Nowe wynalazki i postęp oświaty.
— (5 października). O M. Konopnickiej.

W Bobowej (pow. Grybów).

- J. Pyrek (20 lipca). Bitwa pod Grunwaldem.
— (3 sierpnia). O T. Kościuszcze.

W Poroninie (pow. Nowy Targ).

- T. Buła (19 lipca). Bitwa pod Grunwaldem.

W Łuźnej (pow. Gorlice).

- J. Pyrek (10 sierpnia). Bitwa pod Grunwaldem.

**Uwagi
ogólne.**

Sekcja odczytowa ma dane do większego niż inne sekcje rozwoju na przyszłość. Nie mogliśmy jej rozwinąć tak, jakby na to zasługiwała, zmuszeni do stawiania pierwszych kroków na tem polu. Stosunki z 1899 roku były przerwane. Musieliśmy więc wyrabiać prelegentów, nawią-

zywać nowe stosunki, przewyżając nieufność ludu oraz pokątną agitację dworów i duchowieństwa. Niekiedy odczyty nie mogły się odbywać z powodu braku słuchaczy (np. w Tyńcu). W ostatnich jednak czasach szło coraz lepiej, zwłaszcza wskutek współdziałania kolegów mających szersze stosunki na wsi.

Sekcja szkolna.

Kierownik: *A. Winiarski.*

Obsada nauczycieli przy otwarciu 1901/2 roku szkolnego.

A. Baran, St. Chciuk, F. Duda, A. Januszewski, J. Kasznicówna, W. Molicki, M. Paszkowska, T. Tramerówna, W. Zakrzewski, J. Żuławska.

Obsada nauczycieli przy zamknięciu 1901/2 roku szkolnego.

A. Baran, A. Januszewski, M. Kupczyński, F. Oziębły, M. Paszkowska, T. Tramerówna, A. Wolleyszówna, S. Zaczek, W. Zakrzewski, J. Żuławska.

Jako zastępcy brali udział w nauczaniu: *N. Bobieńska, W. Broniewska, N. Dzieciotłowska, W. Trzeciak.*

Mniej obszerne, ale łatwiejsze niż praca odczytowa pole do poznania ludu przedstawia prowadzona przez nas szkoła dla analfabetów w Podgórzu, mieszcząca się w gmachu szkoły miejskiej.

Szkoła liczy 2 oddziały, z których I-szy podzielony jest na 3, II-gi na 2 klasy, ogółem więc jest 5 klas.

Wykłady odbywają się w niedzielę i święta przez 2 godziny (od 3-ciej do 5-tej). Wykłada 10

Znaczenie.

**Administra-
cja.**

nauczycieli, w każdej klasie po 2. Dobiera nauczycieli kierownik, w którego rękach była też administracja. Co miesiąc odbywały się lustracje szkoły przez prezesa Koła.

Nauczyciele. Chociaż obowiązki nauczycielskie spełniali (bezpłatnie) wyłącznie akademicy, jednakże taki brak wykwalifikowanych sił nauczycielskich nie wywierał widocznie ujemnego wpływu na postępy uczniów, które w ogóle można uważać za dobre.

Znacznie dotkliwiej odczuwać się dawała zmiana nauczycieli w ciągu roku, co zazwyczaj ciągnęło za sobą zmianę systemu nauczania.

Konferencye. W początku roku odbyto kilka konferencji nauczycielskich, na których ujednolajniono sposób wykładania, szczegóły administracji, oraz wybrano podręczniki.

Podręczniki. Wybór podręczników przedstawiał największe trudności. Elementarze przez rząd dla szkół ludowych polecone odznaczają się duchem anty-narodowym, w innych czytanki, przeznaczone wyłącznie dla dzieci, nie nadają się dla dorosłych. Dopóki więc nie zostanie ułożony elementarz wyłącznie dla dorosłych analfabetów*) przeznaczony, nauczyciele muszą uzupełniać brany za podstawę wykładu elementarz z kilku innych.

Biblioteka dla nauczycieli. Dla ułatwienia im tego zadania oraz dla spopularyzowania wśród nich teoretycznych podstaw pedagogiki, założona została przy sekcji szkolnej osobna biblioteczka dla nauczycieli**).

Uczniowie. Skład uczniów pod względem wieku jest bardzo niejednorodny: od 9 do 60 lat.

Większość dzieci pracuje w ciągu tygodnia i dlatego nie ma możliwości uczęszczania do innej

---

*) Elementarz taki jest obecnie w opracowaniu z polecenia Z. G.

**) Katalog tej biblioteczki umieszczony jest na str. XVII dodatku.

szkoły. Na uczniów dorosłych składają się przeważnie służące, stróże i robotnicy.

Pochodzą oni nietylko z Podgórza, lecz i z wsi okolicznych, jak Łagiewniki, Ludwinów, Krzemionki, Kapalanka, Prokocin, Wola Duchacka i Zabłonie.

Tylko wstępujący do niższej klasy są zupełnymi analfabetami; inni, umiejąc czytać, pragną nauczyć się pisać lub tylko wprowadzić w pisanie. Ucząc się z własnej woli stanowią oni przeważnie bardzo wdzięczny materiał, zwłaszcza młodzi odznaczają się niekiedy wybitnymi zdolnościami i gorliwością.

Dwie starsze klasy z wielkiem zamięłowaniem korzystały z biblioteki założonej przy szkole (100 tomów). Największem powodzeniem cieszyły się powieści historyczne i książki przyrodnicze.

**Biblioteka
dla uczni.**

Zależnie od wzajemnej umowy wykładali nauczyciele albo każdy po godzinie albo razem przez 2 godziny. To ostatnie miało miejsce przeważnie w klasach niższych, gdzie trudniej przeprowadzić podział pracy podług przedmiotów.

Nauka.

W oddziale I. (klasy a, b, i c) uczono czytania, początków pisania i rachunków.

W oddziale II. (klasy a i b) uczono pisania, rachunków i historii Polski.

Jako podręczników używano: R. M. — Mały elementarz — Warszawa 1901; Elementarz część I-sza — Lwów 1899 r.; Szkołka dla młodzieży (czytanki) — Lwów 1900 r.; J. Różański — Nauka rachunków — Warszawa 1886 r. W. L. Anczyc — Dzieje Polski w 24 obrazkach — Warszawa 1898 r.*).

Podręczniki.

Umieszczenie ucznia w jakimkolwiek oddziale nie obowiązywało na cały rok; częstokroć zdol-

**Liczba
uczniów.**

*) W tym roku jako podręcznik historii wprowadzone zostały — Dzieje Narodu Polskiego — wyd. K. Miarki w Mikołowie (1902 r.).

niejsi za zgodą nauczycieli przechodzili do wyższego oddziału.

Podział na klasy był następujący:

Oddział	Z początkiem roku			Z końcem roku		
	Kobiet	Mężczyzn	Razem	Kobiet	Mężczyzn	Razem
I <i>a</i>	15	—	15	16	3	19
I <i>b</i>	8	8	16	6	7	13
I <i>c</i>	16	4	20	8	2	10
II <i>a</i>	8	11	19	6	7	13
II <i>b</i>	7	9	16	7	5	12
Razem	54	32	86	43	24	67

Frekwencya. Frekwencya w naszej szkole, bezwzględnie biorąc, niska, w stosunku do innych szkół dla analfabetów może być uznana za dosyć dobrą; znaczne jej obniżenie na wiosnę spowodowane zostało przez emigrację starszych uczniów-robotników na zarobek. Uczęszczało przeciętnie:

Oddział	listopad	grudzień	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	Przeciętnie
I <i>a, b i c</i>	34	29	35	32	31	24	18	29
II <i>a i b</i>	26	24	25	22	22	18	17	22
Razem	60	53	60	54	53	42	35	51

Zamknięcie roku. Rok szkolny zamknięty został 1-go czerwca popisem, po którym pilniejszym uczniom (27) rozdano nagrody, składające się przeważnie z dziełek historycznych, wydanych przez „Macierz“ lub „Komitet Wydawnictw Ludowych“.

Zakończenie.

Przy początku okresu sprawozdawczego Koło **Członkowie.** liczyło 217 członków, z których wykreślono za nieuiszczenie wkładek za 1900 r. 43.

W ciągu roku przybyło nowych członków 81, tak że obecnie Koło liczy ich 255.

Z nich 69 brało czynny udział w pracy; **Praca.** wobec tego, że niektórzy pracowali w kilku działach, wszystkie sekcye i wydział liczyły 107 pracowników.

Pomimo intensywnej pracy, Koło nawet w przybliżeniu nie odpowiada temu, czemby być powinno, zarówno pod względem ilości pracowników jak i pod względem wydajności pracy. Główną tego przyczyną jest, że cały komplet pracowników był zupełnie nowy, wszystkie więc działy pracy musieliśmy nanowo organizować, nie mając doświadczenia, wyrabiać pracowników i uczyć się w ciągu samej pracy.

Chętnych pracowników mieliśmy zazwyczaj w dostatecznej liczbie, dawał się odczuwać raczej brak znaczniejszej ilości obdarzonych inicjatywą i zdolnością do kierownictwa.

W sekcyi bibliograficznej pracowały przeważnie koleżanki, w sekcyi odczytowej — koledzy.

W sekcjach katalogowej i szkolnej — zarówno koledzy jak i koleżanki, prawie w równym stopniu.

Znaczną anomalię stanowił brak Rady Nadzorczej, gdyż utrudnia to ogółowi prawną kontrolę, pracy i rachunków. Wobec tego powołanie Rady Nadzorczej stawiamy jako wniosek Zarządu na Walne Zgromadzenie. **Rada Nadzorcza.**

Sprawozdanie kasowe ogólne.

I. Dochody.

Pozostałość kasowa z 1900/1901 r.	185 K 70 hal.
Wkładki roczne członków	361 " — "
Składki i dary	214 " 30 "
Ze sprzedaży cegiełek	155 " 70 "
Subwencya Rady miejskiej w Podgórzu na szkołę dla analfabetów	50 " — "
Razem . .	966 K 70 hal.

II. Wydatki.

Sekretaryat	36 K 74 hal.
Sekcja bibliograficzna	23 " 10 "
" katalogowa	83 " 86 "
" wypożyczalniana	16 " 57 "
" odczytowa I-a (miejska ¹⁾)	92 " 85 "
" " II-a (wiejska ²⁾)	35 " 50 "
" szkolna ³⁾)	177 " 88 "
Razem . .	466 K 50 hal.
Pozostałość kasowa z 1901/1902 r. ⁴⁾	500 " 20 "
	966 K 70 hal.

Sprawozdanie kasowe szczegółowe.

I. Sekretaryat.

Papier urzędowy i zwyczajny ⁵⁾	10 K 64 hal.
Korespondencya	8 " — "
Druki	2 " — "
Kursorowi za zbieranie składek	15 " 20 "
Drobne wydatki	— " 90 "
Razem . .	36 K 74 hal.

II. Sekcja bibliograficzna.

Kartki (3000)	15 K 60 hal.
Puła dla kartek	3 " — "
Wydawnictwa bibliograficzne	4 " 50 "
Razem . .	23 K 10 hal.

¹⁾ Wydano 93 K 95 hal., zwrot 1 K 10 hal. ²⁾ Wydano 36 K, zwrot 50 hal. ³⁾ Wydano 178 K 58 hal., zwrot 70 hal. ⁴⁾ Od kwoty tej odciąć należy kosztu druku sprawozdania, innych długów niema; 82 K 32 hal. przeznaczone są na wydanie broszury imienia ś. p. T. Tuszyńskiego. ⁵⁾ Kwota ta obejmuje też kosztu papieru przeznaczonego dla sek. katalogowej.

III. Sekcja katalogowa.

Książki do oceny wydane w 1901 i 1902 r. . .	59	K	86	hal.
Książki do oceny wydane przed 1901 r. . .	17	"	—	"
Prenumerata „Wyd. Ludowych“	2	"	—	"
Teki do książek i kajetów	5	"	—	"
Razem . .	83	K	86	hal.

IV. Sekcja wypożyczalnia¹⁾.

Lustracya	7	K	—	hal.
Wysyłka książek i czasopism	8	"	12	"
Korespondencya	1	"	45	"
Razem . .	16	K	57	hal.

V. Sekcja odczytowa I-a (miejska).

Skioptikon	59	K	—	hal.
Diapozytywy ²⁾	10	"	42	"
Ekran	11	"	23	"
Inne przybory do odczytów	4	"	80	"
Niedobór od sprzedaży dziełek popularnych przy odczytach	4	"	30	"
Portoria	1	"	80	"
Korespondencya	1	"	30	"
Razem . .	92	K	85	hal.

VI. Sekcja odczytowa II-a (wiejska).

Prelegentom na drogę	24	K	—	hal.
Stemple na podania	2	"	—	"
Druk afiszów i zaproszeń na zgrom. poufne	9	"	50	"
Razem . .	35	K	50	hal.

VII. Sekcja szkolna.

Zeszyty i przybory do pisania	12	K	—	hal.
Podręczniki do nauki czytania i pisania	14	"	50	"
" " " historyi	22	"	20	"
Mapy do historyi Polski	10	"	—	"
Nagrody dla uczniów	12	"	20	"
Podręczniki dla nauczycieli	14	"	38	"
Usługa na 7 miesięcy	56	"	—	"
Druk afiszów (2 razy)	22	"	—	"
Plakatowanie (2 razy)	14	"	60	"
Razem . .	177	K	88	hal.

¹⁾ Biblioteki w Czarnochowicach i w szkole dla analfabetów ułożono z książek nabytych przez Zarząd poprzedni. ²⁾ Przy odczytach pożyczaliśmy diapozytywy przeważnie od „Uniwersytetu Ludowego“.

DODATEK.

Katalog bibliotek ruchomych

dla wypożyczalni wiejskich*).

A. Stopień pierwszy.

I. Powieści historyczne przedrobiorowe:

	Skład główny	Cena
1. F. M. (skrót.) <i>Stara baśń</i> , wyd. II. Warsz., 1889	J. Sikorskiej	15 kop.
2. Zoryan E. <i>Chrzest Mieczysława</i> , Łódź, 1900	"	12 "
3. Grajnert J. <i>Mielno Karaś</i> , Poznań, 1893	J. Leitgebra	60 hal.
4. Mieczysław z Poznania. <i>Ofiara z krwi polskiej w obronie chrześcijaństwa</i> Poznań, 1894	A. Cybulskiego	40 fen.
5. (z) Kraszewski (ego). <i>Kazimierz Wielki</i> , Warsz., 1898	J. Sikorskiej	10 kop.
6. Orsza H. <i>Z życia królowej Jadwigi</i> , Łódź, 1899	"	6 "
7. Sienkiewicz H. <i>Bitwa pod Grunwaldem</i> Wyd. dziełek lud. Warsz., 1899	J. Sikorskiej	25 hal.
8. Orsza H. <i>Nasza dziatwa</i> , Warsz., 1899	"	5 kop.
9. F. M. (przerob.) <i>Kuźma Jeź</i> , wyd. II., Warsz., 1898	"	15 "
10. Teresa Jadwiga. <i>Pod Cecorą</i> , Warsz. 1900	"	12 "
11. Kraszewski J. I. <i>Kordecki</i> , 2 tomy, Warsz. 1897	"	40 "
12. Grajnert J. <i>Znajdek</i> , wyd. II, Poznań, 1890	J. Leitgebra	48 hal.

*) Katalog ten zatwierdzony został przez Zarząd główny jako normalny dla wypożyczalni wiejskich „Tow. Szkoły Ludowej“.

	Skład główny	Cena
13. Grajnert J. Jak to było pod Wiedniem, wyd. II, Poznań, 1890	"	48 "
14. Piast T. Kurpie, wyd. II, Warsz., 1897	J. Sikorskiej	5 kop.
15. Marzec Fr. Obrazki histor., Lwów, 1900	Wyd. dziełek lud.	20 hal.

II. Powieści historyczne porozbiorowe:

16. Janek z Grzegorzewic. Legiony polskie, Lwów, 1897, ...	Macierzy Polskiej	30 hal.
17. Chwalibór. Ofiara Żmudzina, wyd. II, Poznań, 1893, ...	A. Cybulskiego	60 fen.
18. Wysłouchowa M. Za wolność i lud, Lwów, 1892	Tow. Przyj. ośw.	30 hal.
19. Gryff. Maciek w powstaniu, Kraków,	K. Wojnara	20 "
20. Szwarc B. Siedm lat w Szyllselburgu, Lwów, ...	Wyd. T. im. Staszica	60 "

III. Powieści obyczajowe:

21. Wojciechowski K. Wolne chwile, Lwów, Bibl. Mac. Polskiej		50 hal.
22. Dzierzkowski J. Arcydzieło organisty, wyd. II, Poznań, 1893	J. Leitgebra	60 "
23. Laskownicki J. Najdroższy skarb, Po- znań, 1892	"	72 "
24. Świętek J. Złota Wólka, Kraków, . .	K. Wojnara	10 "
25. Anczyc K. W. Duchy czarnego boru, Warsz. 1890	J. Sikorskiej	10 kop.
26. R. M. (skrót.) Cygańskie dziecko, wyd. II., Warsz. 1899	"	10 "
27. Olszewski (Brzeziński). Bajki — nie bajki, Warsz. 1889	J. Leitgebra	12 "
28. Dygasiński A. Opowiadanie Kuby Cie- luchowskiego, Warsz. 1900	J. Sikorskiej	20 kop.
29. Dygasiński A. Ucieszne przygody Florka i Beldotka, Warsz. 1899	"	15 "
30. F. M. (skrót.) O ojcowiznę, wyd. III, Warsz. 1900	"	20 "
31. F. M. (skrót.) Sen Józia, Warsz., 1901	"	15 "
32. Junosza Kl. Łaciarz, " B. Brzozowskiego		12 "
33. Junosza Kl. Zajac, " 1895 "	"	8 "
34. Brolis. Jurgis Durnialis, " J. Sikorskiej		10 "
35. Orzeszkowa E. Romanowa, wyd. II, Warszawa, 1901	"	15 "
36. Orzeszkowa E. Czarownica, Warsz., 1898	"	10 "

	Skład główny	Cena
37. Zych. Gryf. Do swego Boga. Do swoich, Kraków, ...	K. Wojnara	8 hal.
38. Amicis E. Przez morza i stepy, wyd. II, Warszawa, ...	J. Sikorskiej	5 kop.
39. Malot H. Bez rodziny, Warszawa, 1892	"	30 "
40. Teresa Jadwiga. Doczekali, Warsz., 1898	"	15 "

IV. Poezye:

41. Pieśni narodowe , wyd. X, Kraków, 1902	K. Wojnara	10 hal.
42. Brodziński K. Wiesław, Lwów, ...	Bibl. Mrówki	20 "
43. Mickiewicz A. Wybór poezyi, Mikołów, 1898	Wyd. dz. lud. Miarki	30 fen.
44. Pol Wincenty. Pieśń o ziemi naszej, Lwów, 1891	Macierzy Polskiej	20 hal.
45. Lenartowicz T. Bitwa Racławicka, Lwów, Bibl. Mrówki		20 "

V. Historia dziejów:

46. Anczyc W. L. Dzieje Polski w 24 obraz- kach, Lwów, ...	Macierzy Polskiej	1 K.
47. Wysłouchowa M. Opowiadanie Bartosza o Polsce, Kraków 1902	Uniwersytet ludowy	10 hal.
48. W...ski. Powstanie listopadowe, Kra- ków, 1900	K. Wojnara	10 hal.
49. Wojnar K. O powstaniu narodowym w r. 1863/4, Kraków, 1900	"	20 "
50. Wysłouchowa M. O Konstytucyi 3 maja, Lwów, ...	Tow. Przyj. ośw.	20 "
51. Parvi M. T. Żywot Tadeusza Kościuszki, Lwów, 1889	Tow. im. Staszica	60 "
52. J. D. A. Bartosz Głowacki, Lwów, 1902	Tow. ośw. ludowej	10 "
53. Teresa Jadwiga. Obrazki z życia zna- komitych Polaków i Polek, Peters- burg, 1899	Grendyszyńskiego	4 K.
54. Koszczyk W. Zygmunt Sierakowski, Lwów	Tow. im. Staszica	40 hal.
55. Ślęczkowska M. Ks. Mackiewicz, bojo- wnik za wiarę i wolność, Kraków, K. Wojnara		10 "

VI. Historia literatury:

56. A. Chl. O życiu i pismach Brodzińskiego, Warsz., 1998	J. Sikorskiej	10 kop.

	Skład główny	Cena
57. Wysłouchowa M. O życiu i pismach A. Mickiewicza, Lwów, ...	Tow. Przyj. ośw.	20 hal.
58. Morzycka F. Wincenty Pol, Warsz., 1899	J. Sikorskiej	5 kop.
59. Wysłouchowa M. O Teofilu Lenartowiczu, Lwów, ...	Tow. Przyj. ośw.	16 hal.
60. Janowski D. O sławnym pisarzu J. I. Kraszewskim, Lwów, ...	Macierzy Polskiej	20 „

VII. Rolnictwo:

61. Bzowski J. Co to jest rola? Lwów, .	Macierzy Polskiej	20 hal.
62. Jankowski E. Ogrodnik mały, Warsz.		30 kop.
63. Dyakowski B. Rośliny pokarmowe w różnych krajach, Warsz., 1895, . .	J. Sikorskiej	35 „
64. Dobrowski M. Łubin, Warszawa, 1900 .	„	4 „
65. Gryff Sz. O uprawie pszenicy, Warszawa 1891	„	5 „
66. Łuniewski T. Jak należy uprawiać kartofle, Warszawa, 1899	„	10 „
(Kasa pom. Mianow.)		
67. Śniegocki A. O hodowli krów, Warsz., 1900	J. Sikorskiej	20 „
68. Dulęba K. Ratowanie bydłęcia odętego, Warsz. 1890	„	4 „
69. Tarczyński B. Współpracownicy rolnika: kret, jeź i nietoperz, Warsz., 1895 .	„	6 „
70. Moraczewski M. O budowie zagrod włościańskich, Lwów, ...	Macierzy Polskiej	40 hal.

VIII. Nauki przyrodnicze:

71. H. W. Pogadanki o niebie i ziemi, wyd. III, Warsz., 1897, ...	J. Sikorskiej	15 kop.
72. Brzeziński M. Maszyny parowe i koleje żelazne, Warsz., 1899	„	6 „
73. Rudnicka Z. Fosfor, Warszawa, 1899 .	J. Sikorskiej	5 kop.
74. Rudnicka Z. Siarka, „ „ „	„	8 „
75. Brzeziński M. Rośliny, zwierzęta i ludzie na ziemi, Warszawa, 1900 . .	„	20 „
76. Skrzyńska. Co można widzieć przez szkła powiększające? Warsz., 1901 .	„	10 „
77. Umiński Wł. Zwierzęta ginące i zaginione, wyd. II, Warsz., 1901 . . .	„	10 „
(Komit. Damski)		
78. Brzeziński M. Pogadanki o wnętrzu ziemi, wyd. II, Warsz. 1900 . . .	J. Sikorskiej	15 „
Sprawozd. Koła akad. T. S. L.		3

	Skład główny	Cena
79. Piotrowski F. Skąd się wzięły kamienie na polach, Warsz., 1894	J. Sikorskiej	10 „
80. Brzeziński M. Z dziedziny przyrody i przemysłu, wyd. II, ...	M. Arcta	1 r. 50 „

IX. Etnografia, geografia, podróże:

81. S. Opisanie Król. Polskiego, Warsz., 1902	J. Sikorskiej	30 „
82. Antoszka. O Czechach, ich kraju i życiu, Warsz., 1995	„	52 „
83. Potocki A. O Krzysztofie Kolumbie, wyd. II, Warsz. 1899	„	12 „
84. Sosnowski P. Brazylia, jej przyroda i mieszkańcy, Warsz., 1899	„	20 „

X. Hygiena:

85. Zielczak dr. Co robić, aby być zdrowym i długo żyć? Wyd. III, Warsz. 1895. . .	J. Sikorskiej	10 kop.
86. Prószyński K. Jak się żywimy. Warszawa, 1901.	wyd. Księg. krajow.	20 „
87. Zielczak dr. Co robić, gdy kto zachoruje? Wyd. III, Warsz. 1901	J. Sikorskiej	6 „

XI. Prawo, nauki społeczne:

88. Dwernicki T. O prawach obywatelskich. Kraków	K. Wojnara	20 hal.
89. Krosiński Wł. Wiejskie kasy pożyczkowe. Lwów, 1902	Księg. Poskiej	1 K.
90. (ze) Szczepanowski(ego). Położenie materialne ludności w Galicji. Lwów 1891 Tow. Przyj. ośw.		20 hal.

XII. Religia i moralność:

91. Wrzesień A. O dawnych pieśniach i o św. Wojciechu. Warsz. 1897	J. Sikorskiej	12 kop.
92. Bełza Wł. Królowa Korony polskiej. Wyd. II, Lwów	Macierzy Polskiej	30 hal.
93. Zoryan E. Św. Jan Kanty. Wyd. II, Lwów	„	12 „
94. Starkel J. Z pielgrzymki do Ziemi św. Lwów 1902	Wyd. dziełek lud.	30 „
95. Puławski K. Pogadanka o picciu trunków. Warsz. 1900	J. Sikorskiej	5 kop.

XIII. Rozmaitości :

	Skład główny	Cena
96. R. M. Mały elementarz dla dzieci i samouków. Warsz. 1901	J. Sikorskiej	10 kop.
97. R. Brzezińska-Morzycka. Pierwsze czytanki. Wyd. II. Warsz. 1902	"	20 "
98. Różański S. Nauka rachunków dla samouków. Wyd. III. Warsz. 1897	"	20 "
99. F. P. Dzieje Unii kościelnej na Rusi. Lwów 1896	Tow. pedagog.	80 hal.
100. Bezstronny. Okrucieństwa Moskali. Lwów	Tow. im. Staszica	1 K.

B. Stopień drugi.

I. Powieści historyczne przedrozbiorowe:

	Skład główny	Cena
1. Zoryan E. Popiel i Piast. Łódź 1900 .	J. Sikorskiej	12 kop.
2. Grajnert J. Marcik Nowina. Poznań 1894	J. Leitgebra	60 hal.
3. Gębarski St. Rycerze św. Kingi. War- szawa 1902	M. Arcta	75 kop.
4. Sokalski Br. Tomkowa mogiła. Lwów 1902	Wyd. dziełek lud.	25 hal.
5. Gębarski St. Król i wójt. Warsz. 1901	J. Sikorskiej	25 kop.
6. Zoryan E. Pod godłem krzyża. War- szawa 1901	"	15 "
7. Sienkiewicz H. Krzyżacy. Kraków 1901. wyd. popul.	Gebethnera i Sp. 1 K	60 hal.
8. Grajnert J. O kotlarczyku ze Lwowa. Inowrocław 1897	Dziennika kujaw.	90 hal.
9. M. G. (skróć.). Historia o Grzesiu z Sa- noka. Warsz. 1899	J. Sikorskiej	6 "
10. Teresa Jadwiga. Syn kmiecy. War- szawa 1897	"	10 "
11. A. M. (skróć.). Jan z Tęczyna. War- szawa 1899	"	12 "
12. Kalinowski. Zwycięzca z pod Wiednia. Łódź 1899	"	12 "
13. Grajnert J. Tomek setnik. Poznań 1890	J. Leitgebra	60 hal.
14. Walenty ze Smolnicy. Ludzie z pod sło- mianej strzechy. Lwów 1902 . . .	Wyd. dziełek lud.	40 "
15. Wyslouchowa M. O powstaniu Kościu- szkowskiem. Lwów	Tow. Przyj. ośw.	40 "

II. Powieści historyczne porozbiorowe:

16. Gałęzowska T. Spełniło się. Kraków .	Zwolińskiego	2 K 80 hal.
17. Nitman K. dr. Za świętą sprawę. Lwów 1901	Wyd. dziełek lud.	70 "

	Skład główny	Cena
18. Gałęzowska T. Odwet. Kraków . . .	Zwolińskiego	3 K 20 hal.
19. Bolesławita. Żyd. 3 tomy. Poznań 1866	K. Żupańskiego	3 K 60 hal.
20. Bolesławita. Szpieg	"	1 K 20 hal.

III. Powieści obyczajowe:

21. Bielawski i Łoziński. Gawędy i powieści. Lwów	Macierzy Polskiej	50 hal.
22. Chwalibór. Z Kujawskiej ziemi. Wyd. II. Poznań 1892	J. Leitgebra	96 "
23. Żmurski. Losy Jacka Kozika. Kraków	K. Wojnara	8 "
24. Dygasiński A. W Swojczy. Warsz. 1899	J. Sikorskiej	30 kop.
25. Junosza Kl. Młynarz z Zarudzia. Warszawa 1897	"	12 "
26. Sewer. Matka. Kraków	K. Wojnara	80 hal.
27. Orzeszkowa E. Chłopski adwokat. Warsz.	J. Sikorskiej	10 kop.
28. Orzeszkowa E. W zimowy wieczór. Warsz. 1895	"	15 "
29. F. M. (skrótowe). Przygody Robinsona. Wyd. II. Warsz. 1899	"	12½ k.
30. Brykczyński A. Dobrzy synowie. Warszawa 1901	Kroniki Rodzinnej	15 kop.
31. Warnkówna J. Wesele Jagusi. Warszawa 1901	J. Sikorskiej	7½ k.
32. Łukaszkiewicz. Szczęście tylko w ojczyźnie. Lwów 1893	Macierzy Pol.	40 hal.
33. Starkel J. Pan Bartłomiej. Warsz. 1896	J. Sikorskiej	12 kop.
34. Iskierka. Młyn na Pokusie. Wyd. II. Warsz. 1898	"	10 "
35. Marzec Fr. Z pod wiejskiej strzechy. Lwów 1901	Wyd. dziełek lud.	90 hal.
36. Lemonnier. Poczciwi sąsiedzi. Warszawa 1901	St. Dembego	70 "
37. Cordelia. Mali bohaterowie. Warsz. 1901	Paprockiego	4 K.
38. Kosiakiewicz W. Nasz mały. Warsz. 1901	J. Sikorskiej	50 kop.
39. Green Hom. Brat ociemniały. Warszawa 1898	M. Arcta	60 "
40. Rodziewiczówna M. Szary proch. Kraków 1900	Spółki wydawn.	80 hal.

IV. Poezye:

41. Mickiewicz A. Pan Tadeusz. Lwów .	Macierzy Pol.	20 hal.
42. Pol Winc. Pieśni Janusza.	Richtera	2 K

	Skład główny	Cena
43. Syrokomla Wł. Pisma. 5 tomów. Kraków 1890	Gebethnera i Sp.	13 K
44. Ujejski K. Dzieła. 3 tomy. Przemyśl 1893	Jelenia i Langa	2 K 40 hal.
45. Mazur St. Gawędy z przeszłości. Kraków	K. Wojnara	6 „

V. Historia dziejów:

46. Chociszewski J. Dzieje narodu polskiego dla ludu i młodzieży. Pozn. 1888 .	Żupańskiego	1 K 20 hal.
47. Wojnar K. Dzieje Polski w ostatnich 100 latach. Kraków	Wojnara	80 „
48. Papée Fr. O hetmanie Żółkiewskim. Lwów 1892	Macierzy Pol.	16 „
49. Czermak W. O Stefanie Czarnieckim. Lwów 1896	„	12 „
50. Józef Pułaski, twórca Konfederacji barskiej. Lwów	Wyd. im. Staszica	60 „
51. Wojnar K. O naczelniku Kościuszcze. Kraków	K. Wojnara	10 „
52. Kiliński J. Pamiętnik. Lwów	Wyd. im. Staszica	25 „
53. Gen. J. H. Dąbrowski, dowódzca leg. polskich. Lwów	„	40 „
54. Wanda. Szymon Konarski. Kraków 1902	Wyd. Stron. dem.-nar.	30 „
55. Popławski J. L. Życie i czyny pułk. Z. Miłkowskiego. Lwów 1902	Tow. wydawniczego	50 „

VI. Historia literatury:

56. Wojciechowski K. Jan Kochanowski z Czarnolasu. Lwów 1899	Macierzy Pol.	40 „
57. Morzycka F. Ignacy Krasiński. Warszawa 1899	J. Sikorskiej	5 kop.
58. Wojnar K. Adam Mickiewicz, król pieśni polskiej. Kraków	K. Wojnara	20 hal.
59. Wysłouchowa M. Kornel Ujejski. Lwów 1899	Kom. Polek	50 hal.
60. Pini Tad. Władysław Syrokomla i jego utwory. Lwów	Macierzy Pol.	70 „

VII. Rolnictwo:

61. Jankowski E. Drzewa przy drogach. Warsz. 1901	J. Sikorskiej	8 kop.
62. Hryniewiecki Bol. Nasze lasy. Warszawa 1901	H. Miączyńskiego	12 „

	Skład główny	Cena
63. Śniegocki A. Rośliny groszkowe. Warsz. 1895	J. Sikorskiej	10 kop.
64. Śniegocki A. Rośliny okopowe. Warsz.	"	20 "
65. Śniegocki A. Jak poprawiać łąki. Warsz. 1894	"	20 "
66. Chełchowski St. O uprawie owsa. Warsz. 1898	"	10 "
	Kasa pom. Mian.	
67. Natanson Mich. O nawożeniu obornikiem. Warsz. 1901	J. Sikorskiej	15 "
68. Śniegocki A. O hodowli świń. Warsz. 1894	"	20 "
69. Kubicki. Weterynaryja. Wyd. II. Lwów	Macierzy Polsk.	1 K.
70. Chełchowski St. Nasze wzorowe gospodarstwa włościańskie. Warsz. 1899	J. Sikorskiej	15 kop.
	Kasa pom. Mian.	

VIII. Nauki przyrodnicze:

71. Heilpern M. O ziemi, słońcu i gwiazdach. Wyd. II. Warsz. 1898	J. Sikorskiej	50 kop.
72. Faraday M. O siłach natury. Dzieje świecy. Warsz. 1888	Przeglądzie Tygod.	60 "
73. Umiński Wł. O żelazie. Warsz. 1899	J. Sikorskiej	6 "
74. Umiński Wł. Węgiel kamienny. Warsz. 1900	"	6 "
75. Brzeziński M. Najważniejsze i najciekawsze zwierzęta ssące. Warsz. 1892	"	40 "
76. Strumpf E. Z jakich części składają się rośliny. Warsz. 1900	Centnerszwera	8 "
77. Umiński Wł. Zwierzęta przedpotopowe. Warsz. 1900	J. Sikorskiej	10 "
78. Umiński Wł. Jak powstała nasza ziemia i jaki ją czeka koniec. Warsz. 1901	Dubowskiego	30 "
79. Brzeziński M. O wulkanach. Warsz. 1899	J. Sikorskiej	6 "
80. Promyk K. Stopniowe opisanie świata. Warsz. 1884	Księg. krajowej	15 "

IX. Etnografia, geografia, podróże:

81. Krynicki K. O Wiśle. Wyd. V. Warsz. 1899	J. Sikorskiej	30 kop.
82. Antoszk. Słowianie południowi. Warsz. 1898	"	20 "
83. Morzycka F. Z dalekiej północy. Warsz. 1896	"	25 "
84. Brzeziński M. Stany Zjedn. Warsz. 1899	"	15 "

X. Hygiena:

	Skład główny	Cena
85. Brzeziński M. Jak zbudowane jest ciało człowieka. Wyd. II. Warsz. 1900 .	J. Sikorskiej	25 kop.
86. Bujwid O. O zachowaniu zdrowia (6 książeczek). Kraków 1896	K. Wojnara	36 hal.
87. Zielczak dr. Poradnik dla kobiet. Warszawa 1893	J. Sikorskiej	10 kop.

XI. Prawo, nauki społeczne:

88. Próchnicki Zdz. Konstytucya austriacy. Lwów 1902	Macierzy Pol.	60 hal.
89. Stefczyk Franc. Rolnicze spółki magazynowe. Lwów 1901	Zarządzie kół. r.	20 „
90. Jeden naród — jedna myśl. Berlin .	Dziennika berl.	5 fen.

XII. Religia i moralność:

91. Grabowski Br. Pięćsetletnie dzieje klastoru na Jasnej Górze. Warsz. . .	B. Brzozowskiego	15 kop.
92. Zoryan E. Święta Kinga. Lwów 1886	Macierzy Pol.	16 hal.
93. Teresa Jadwiga. Święta Jadwiga. Warszawa 1900	J. Sikorskiej	10 kop.
94. Falkiewicz K. Święty Kazimierz. Lwów 1889	Wyd. dziełek lud.	20 hal.
95. Libelt K. O miłości ojczyzny. Lwów .	Wyd. im. Staszica	40 „

XIII. Rozmaitości:

96. R. M. Snopek. Wyd. IV. Warsz. 1900	J. Sikorskiej	25 kop.
97. Potecki A. Jan Gutenberg. Warsz. 1893	„	12 „
98. Radomczyk M. Domowa nauka opiewania książek. Warsz. 1899	„	10 „
99. Kasprowicz J. Moskwa wobec Unii i Polski. Lwów	Wyd. im. Staszica	60 hal.
100. Różne przygody Polaków w zaborze moskiewskim. Chicago		1 K.

C. Stopień trzeci.

I. Powieści historyczne przedzbiorowe:

	Skład główny	Cena
1. Sienkiewicz H. Quo vadis. Kraków 1899 (Wyd. popul.)	Gebethnera i Sp.	4 K.
2. Kraszewski J. I. Stara baśń. 3 tomy. Warszawa	M. Arcta	1 rb. 20 kop.
3. Teresa Jadwiga. Wielki król. Petersburg	Grendyszyń-	2 K 60 hal.
4. " Krzywousty. Petersburg	skiego	2 K 60 hal.
5. Deotyma. Branki w jassyrze. 6 tomów. Warsz. 1901	Paprockiego	5 rb. 40 kop.
6. Kraszewski J. I. Kunigas. Warsz. 1901	J. Sikorskiej	30 "
7. Kraszewski J. I. Strzemięńczyk. 3 tomy. Warszawa	M. Arcta	80 "
8. Sienkiewicz H. Trylogia. 6 tomów. Kraków	Gebethn. i Sp.	5 K 50 hal.
9. Czajkowski M. Stefan Czarniecki. Lipsk	Brockhousa	2 " 40 "
10. Rzewuski H. Pamiętniki Soplicy. Lipsk	"	2 " 40 "
11. Czajkowski M. Wernyhora. Lipsk . .	"	2 " 40 "
12. Kaczkowski Z. Murdelio. Warsz. . .		2 rb.
13. Kraszewski J. I. Ostatnie chwile księ- cia wojewody		90 kop.
14. Bolesławita. Tułacze. 3 tomy. Poznań	K. Żupańskiego	3 K 60 hal.
15. Dzierzkowski J. Uniwersał hetmański. 2 tomy. Lwów 1858		3 K

II. Powieści historyczne porozbiorowe:

16. Schnür-Peplowski. Jeszcze Polska nie zginęła! Kraków 1897		4 K
17. Suffczyński K. Zawsze oni. 2 tomy. Kraków 1887	K. Żupańskiego	4 " 80 "
18. Gałęzowska T. Po ciernistej drodze. Kraków	Zwolińskiego	3 " 60 "

	Skład główny	Cena
19. Jeż T. T. Hryhor serdeczny. Poznań .	K. Zupańskiego 1 „	20 „
20. Narzyski J Ojczym. Lwów 1902 . .	Kur. lwow. 1 „	40 „

III. Powieści obyczajowe :

21. Korzeniowski J. Kollokacya. Złoczów .	Zukerkandla	96 hal.
22. Kraszewski J. I. Powieści sielskie. Warsz.	Lewentala 1 rb.	50 kop.
23. Zacharyasiewicz J. Święty Jur. 3 tomy.		
Warszawa	Gebethnera i W. 6 K	
24. Zacharyasiewicz J. Nemezys. Warsz.	„ 2 „	60 „
25. Jeż T. T. Uskoki. Warsz.	Lewentala 3 „	
26. „ W zaraniu. Lwów	Kur. Lwow. 1 „	
27. Lam J. Wielki świat Capowie. Wyd.		
III. Kraków 1881	Gebethnera i Sp. 2 „	60 „
28. Orzeszkowa E. Pisma. 4 tomy (wyd. popul.). Warsz.	J. Sikorskiej 5 „	20 „
29. Prus B. Placówka. Wyd. IV. Kraków 1896	Gebethnera i Sp. 2 „	60 „
30. Dygasiński A. Z siół, pól i lasów. Warsz.	2 „	60 „
31. Junosza Kl. Pajaki. Warsz. . .	Gebethnera i Wolffa 1 rb.	20 kop.
32. Junosza Kl. Żywoć i sprawy S. Kaltkugla. Warsz.	Gazety Pol. 80 „	
33. Rodziewiczówna M. Dewajtis. 2 tomy. Warsz. 1900	Bibl. dzieł wyb. 50 „	
34. Szymański A. Szkice. 2 tomy. Petersb. Grendyszyńskiego	1 rb.	20 kop.
35. Zych Maurycy. Syzyfowe prace. Lwów 1902	Tow. wydaw. 4 K	
36. Bukowiecka Z. Historia o Janku górniku. Kraków	Gebethnera i Sp. 3 K	20 hal.
37. Bukowiecka Z. Historia o Antku rolniku. Kraków	„ 3 „	20 „
38. Bukowiecka Z. Dzieci Warszawy. Kraków	„ 3 „	20 „
39. „ Młotem i kielnią. Kraków	„ 3 „	20 „
40. Orkan Wł. Komornicy. Kraków . . .	„ 2 „	60 „

IV. Poezye:

41. Mickiewicz A. Poezye (w wyd. Karola Miarki). 4 tomy. Mikołów	K. Miarki 2 „	40 „
42. Słowacki J. Poezye (w wyd. Karola Miarki). 4 tomy. Mikołów	„ 3 „	60 „
43. Krasiński Z. Pisma (w wyd. Karola Miarki). 4 tomy. Mikołów	„ 3 „	60 „

	Skład główny	Cena
44. Asnyk A. Wybór poezyi. Kraków 1889.	Gebethnera	2 K 60 hal.
45. Konopnicka M. Wybór poezyi. Wyd. III. Kraków	"	2 " 60 "

V. Historia dziejów:

46. Grabieński Wl. Dzieje narodu polskiego. 2 tomy. Kraków 1898	Gebethnera	8 K
47. Teresa Jadwiga. Opowiadania ciotki Ludmiły. Petersburg	Grendyszyńskiego	3 " 20 "
48. Teresa Jadwiga. Nowe opowiadania ciotki Ludmiły. Petersburg	"	3 " 20 "
49. Szajnocha K. O królach i bohaterach polskich. Kraków 1892	Spół. wydaw.	2 "
50. Schnür-Peplowski. Krwawą kartą .	Gubrynowicza i Schmidta	5 K.
51. F. M. Jan Zamojski. Łódź 1899 . .	J. Sikorskiej	15 kop.
52. Julian B. Stefan Batory. Lwów 1896 .	Drukarni lud.	50 hal.
53. Śmiałowski E. Tadeusz Kościuszko. Kraków 1901	Tow. im. Kościuszki	50 "
54. Żywot Stanisława Staszica. Lwów .	Wyd. im. Staszica	40 hal.
55. Schnür-Peplowski Ojciec Bem. Złoczów	Zukerkandla	24 "

VI. Historia literatury:

56. Chociszewski J. Piśmiennictwo Polskie, wyd. III. Poznań 1893	Żupańskiego	2 K
57. Morzycka F. Juliusz Słowacki. War- szawa 1901	J. Sikorskiej	15 kop.
58. Morzycka F. Zygmunt Krasiński. War- szawa 1902	J. Sikorskiej	15 "
59. Wysłouchowa M. Seweryn Goszczyński. Lwów	Tow. Przyj. ośw.	40 hal.
60. Kasprowicz J. Lirnik mazowiecki. Lwów	Tow. im. Staszica	1 K.

VII. Rolnictwo:

61. Jankowski E. Sad przy chacie, wyd. IV. Warsz. 1900	J. Sikorskiej kasa pom. Mian.	40 kop.
62. Herget-Ciesielski. Warzywnictwo. Lwów	Macierzy Pol.	60 hal.
63. Śniegocki A. Koniczyny i lucerny. War- szawa 1895	J. Sikorskiej	15 kop.
64. Godlewski E. Pogadanka o pokarmach roślinnych i o nawozach sztucznych. Kraków 1901	K. Wojnara	50 hal.

	Skład główny	Cena
65. Dyakowski B. Jak urządzać gniazda i opiekować się ptakami. Warsz. 1901 .	J. Sikorskiej	20 kop
66. Stefanowska. Co się dzieje w ulach. Warsz. 1898	J. Sikorskiej	15 „
67. Barański dr. Konie gospodarskie. Lwów	Macierzy Pol.	20 hal.
68. Mielnicki J. Pogadanki o hodowli ryb. Lwów	Macierzy Pol.	20 „
69. Miczyński K. Rolnik wzorowy. Lwów .	Macierzy Pol.	1 K 20 „
70. Malinowski M. Rolnictwo włościańskie za granicą. Warsz. 1900	J. Sikorskiej kasa pom. Mian.	20 kop.

VIII. Nauki przyrodnicze:

71. K. T. (oprac.) Astronomia (Nauka o wszechświecie). Lwów	Macierzy Pol.	60 hal.
72. Kramsztyk St. Wiadomości początkowe z fizyki, (2 książeczki). Warsz. 1886	Wendego kasa pom. Mian.	1 r. 5 kop.
73. Roscoe H. A. Chemia. Warsz. 1898 .	Gebethn. i Wolffa	30 kop.
74. Martin Edward A. Historia kawałka węgla. Warsz. 1900	Br. Natansona	40 „
75. Brzeziński M. O morzach i lądach. Warszawa 1898	J. Sikorskiej	30 „
76. Brzeziński M. Nasi przyjaciele i wrogowie wśród ptaków. Warsz. 1898 .	„	25 „
77. Brzeziński M. O owadach, wyd. nowe. Warsz. 1897	„	20 „
78. Geikie A. Geologia. Kraków 1894 . .	Gebethn. i Sp.	1 K 60 hal.
79. Tyndall J. Woda, jej kształty i przeobrażenia. Warsz. 1879	Spółce wydawn.	45 kop.
80. Brzeziński M. O powietrzu. Warsz. 1896	J. Sikorskiej	35 „

IX. Etnografia, geografia, podróże:

81. Chrząszczewska-Warnkówna. Z biegiem Wisły. Warsz. 1901	Gebethn. i Wolfa	1 r. 35 kop.
82. Korzeński J. Obce ludy, obce kraje. Warsz. 1902	M. Arcta	1 rub.
83. Antoszka. Nasi pobratymcy Słowacy. Warsz. 1901	J. Sikorskiej	10 kop.
84. Sześćset lat wolności w Szwajcaryi .	Tow. Przyj. ośw.	20 hal.

X. Hygiena:

85. Zanietowski J. Jak się objawia życie ludzkie. Kraków	K. Wojnara	60 hal.

	Skład główny	Cena
86. Merczyński E. Zdrowie dzieci. Lwów .	Macierzy Pol.	50 hal.
87. Sterling S. Pielęgnowanie zdrowia. Kraków	Gebethn. i Sp.	1 K 30 „

XI. Prawo, nauki społeczne:

88. Heryng Z. Gawędy ekonomiczne. War- szawa 1891	B. Brzozowskiego	30 kop.
89. Tałasiewicz. Wskazówki dla włościan w sprawach spadkowych i opiekuń- czych. Lwów 1902.	Tow. kółek roln.	30 hal.
90. Gawędy sąsiedzkie. Kraków 1901 . .	Wyd. Stron. dem. nad.	20 „

XII. Religia i moralność:

91. Grzymałowski Wł. Nasi święci patrono- wie. Warsz.	B. Brzozowskiego	10 kop.
92. Hofmanowa Kl. Święte niewiasty. . .		10 „
93. Skarga P. Kazania Sejmowe. Poznań 1869	Merzbacha	3 K
94. Puławski A. O księdzu Boduenie. War- szawa 1896	J. Sikorskiej	6 kop.
95. Morzycka F. Wielki charakter. War- szawa 1897	„	25 „

XIII. Rozmaitości:

96. Brzeziński M. Podarunek dla młodzieży, wyd. VII. Warsz. 1902	J. Sikorskiej	40 kop.
97. Weychertówna Wł. Książeczka dla tych, co chcą dobrze, mówić, czytać i pisać po polsku. Warsz. 1893	J. Sikorskiej	25 „
98. Ujejski K. Przemówienia. 1863—1893, wyd. III. Przemysł 1893	Jelenia i Langa	80 hal.
99. Burzenie kościołów na Litwie i Rusi.		10 „
100. Lippert J. Jak się ludzie nauczyli go- tować?	Gebethn i Wolff.	15 kop.

KATALOG

BIBLIOTECZKI DLA NAUCZYCIELI

PRZY SZKOLE DLA ANALFABETÓW.

1. *Altenberg O. „Zagadnienia praktyczne z psychologii i wychowania“, Warszawa, nak. M. Arcta . . . . . 40 kop.
2. Thomas H. „Suggestya w wychowaniu“, Warszawa, nak. M. Arcta . . . . . 80 „
3. Ribot T. „Psychologia uwagi“, Warsz., nak. M. Arcta . . . . . 60 „
4. Szycówna A. „Nauka w domu“, „ „ „ „ 1 Rs. 20 „
5. Dawid. „Nauka o rzeczach“, Warsz., ... 4 „ —
6. „Metodyczny kurs nauk“. Rok I i II, Warszawa, nak. M. Arcta . . . . . 1 „ —

7. Brzeziński M. „Z dziedziny przyrody i przemysłu“, Warsz., nak. M. Arcta . . . . . 1 Rs. 50 kop.
8. Weryho-Gałęcka. „Co się z czego rodzi i skąd pochodzi“, Warsz., nak. M. Arcta . . . . . 75 „
9. Heilpern M. „Pogadanki o tajemnicach przyrody“, cz. I. Warsz., nak. M. Arcta . . . . . 1 Rs. 50 „
10. Rostafiński J. „Początki historii naturalnej“, Warsz., nak. M. Arcta . . . . . 1 „ —

11. *Stattlerówna H. „Początki nauki rachunków“, Warsz., nak. Gebethnera i Wolffa . . . . . 70 kop.
12. Jeske A. „Arytmetyka“, Warsz., nak. M. Arcta . . . . . 75 „
13. Fafara-Soleski. „Nauka rachunków“, Lwów . . . . . 1 K. 20 hal.
14. Thomas St. „Zbiór zadań arytmetycznych“, Warszawa, nak. M. Arcta . . . . . 75 kop.

15. *R. M. „Mały Elementarz“, Warsz., nak. J. Sikorskiej . . . . . 10 „
16. *R. M. „Pierwsze czytanki“, „ „ „ „ 20 „
17. *Szycówna A. „Czytanki“. Stopień I i II., Warszawa, nak. M. Arcta . . . . . 55 „

18. Morzycka R. „Snopek“, Warsz., nak. J. Sikorskiej . . .	25 kop.
19. Brzeziński M. „Podarunek dla młodzieży“, Warszawa, nak. J. Sikorskiej	40 „
20. Weychertówna Wł. „Książeczka dla tych, co chcą do- brze mówić, czytać i pisać po polsku“, Warszawa, nak. J. Sikorskiej	15 „
21. Małecki A. „Gramatyka szkolna“, Warszawa, nak. Ge- bethnera i Wolffa	80 „
22. *, „Prawidła pisowni polskiej“ ze słowniczkiem, Lwów	10 hal.
23. *Bogucka-Niewiadomska. „Podręcznik dla systematy- cznego dyktanda“, Warsz., nak. Gebethnera i Wolffa	80 kop.
24. Bogucka-Niewiadomska. „Ćwiczenia stylistyczne we wzorach i tematach 2 ks.“, Warsz.	1 Rs. 40 „
25. Nałkowska A. „Początkowe wiadomości o ziemi“, Warsz., nak. M. Arcta	75 „
26. Jeske A. „Geografia metodyczna“, Warsz., nak. M. Arcta	70 „
27. Chociszewski J. „Malowniczy opis Polski“, Poznań, nak. Cybulskiego	4 K. —
28. *Chrzęszczewska-Warneckówna. „Z biegiem Wisły“, War- szawa, nak. Gebethnera i Wolffa	20 kop.
29. Kosiński J. „Obce ludy, obce kraje“, Warsz., nak. M. Arcta	1 Rs. —
30. Schneider O. „Atlas przyrodniczo-geograficzny“, Warsz., nak. M. Arcta	2 „ —
31. Streisler. „Dzieje początków cywilizacji powszechnej“, Warsz., nak. M. Arcta	1 „ —
32. Zakrzewski W. „Historia powszechna“	
33. *, „Dzieje narodu polskiego“, Mikołów, nak. K. Miarki .	1 K. —
34. *Siemiradzki T. „Porozbiorowe dzieje Polski“, t. I-szy, Stany Zjednoczone	2 K. 40 hal.
35. Grabiński W. „Dzieje narodu polskiego“, Kraków . .	8 „ —
36. *Weychertówna Wł. „Krótki zarys piśmiennictwa pol- skiego“, Warsz., nak. J. Sikorskiej	35 kop.
37. *Mazanowscy A i M. „Podręcznik do dziejów literatury polskiej“, Kraków, nak. Friedleina	5 K. —
38. Niewiadomski E. „Atlas do historii polskiej“, Warsz., nak. M. Arcta	1 Rs. 50 kop.

Uwaga: Książki oznaczone * zostały już nabyte, resztę zamówiono.

